តាមដានសេដ្ឋកិច្ច - ស្ថានភាពក្រៅប្រទេស[១]

ផ្នែកនេះរៀបរាប់ពី សូចនាករនៃសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗនៅក្នុងពិភពលោក នៅអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីខាងកើត។

ភាពមិនប្រាកដប្រជា និងងាយរងគ្រោះក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅតែមានជាបន្ត ដោយសារសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសធំៗនៅតំបន់អាស៊ី និងប្រទេសឧស្សាហកម្មថ្មីៗបន្តឡើងចុះ និងមានកំណើនយឺតជាងមុន។ សេដ្ឋកិច្ចតំបន់អាស៊ីនៅតែជា កម្លាំងជំរុញដល់ការរើបឡើងនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ទោះបីជាការជំរុញនេះមានល្បឿនយឺតជាងមុនក្តី។

នៅត្រីមាសទី១ កំណើន ផសស ពិតនៅតំបន់អាស៊ីធ្លាក់ចុះបន្តិចមកត្រឹម ៦,០% ធៀបនឹង ៦,១% កាលពីត្រីមាសមុន និង ៦,៣% កាលពីមួយឆ្នាំមុន។ កំណើន ផសស ពិតនៅម៉ាឡេស៊ីធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ៤,១% ធៀបនឹង ៤,៧% កាលពីមួយឆ្នាំមុន។ កំណើន ផសស នៅសិង្ហបុរី ធ្លាក់ចុះទាបបំផុតគិតចាប់ពីឆ្នាំ២០១០ មកនៅត្រឹម ០,២% ធៀបនឹង ១,៦% កាលពីមួយឆ្នាំមុន។ ប្រទេសចិននៅតែមាន ការរីកលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងលឿនបំផុតមួយ ដោយមានកំណើន ផសស ៧,៧% នៅត្រីមាសទី១ ពោលគឺធ្លាក់ចុះបន្តិចបើធៀបនឹងកំណើន ៧,៩% កាលពីត្រីមាសមុន។ សេដ្ឋកិច្ចចិនអាចមានកំណើនយឺតថែមទៀត ដែលនឹងជះឥទ្ធិពលទៅលើទីផ្សារផលិតផល និងអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងនៅក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ។ ក្នុងករណីនេះ ចិនប្រហែលត្រូវពិចារណាធ្វើការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីសម្រេចបានកំណើនលឿន និងមានចីរភាព។ ទោះបីជម្លោះដណ្តើមកោះមួយចំនួន រវាងចិននិងជប៉ុន និង រវាងចិននិងប្រទេសជាច្រើនទៀតនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ បានធូរស្រាលខ្លះវិញក្តី ក៏ចិនត្រូវតែខិតខំដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី ដើម្បីធានាឲ្យមានលំហូរល្អនៃវិនិយោគ និង ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស។ កំណើន ផសស ពិតនៅហុងកុងកើនដល់ ២,៨% ធៀបនឹង ២,៥% នៅត្រីមាសមុន ប៉ុន្តែនៅកូរ៉េខាងត្បូង កំណើន ផសស ធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ១,៥% ធៀបនឹង ១,៦% កាលពីត្រីមាសមុន។

កិច្ចប្រឹងប្រែងជំរុញ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញនៅតំបន់អឺរ៉ូ សម្រេចបានជោគជ័យមួយកម្រិត ដោយទទួលបានកំណើនវិជ្ជមាននៅត្រីមាសទី១ បន្ទាប់ពីមានកំណើនអវិជ្ជមានអស់បីត្រីមាសជាបន្តបន្ទាប់។ នៅត្រីមាសទី១ កំណើន ផសស នៅតំបន់អឺរ៉ូ កើនដល់ ១,១% ធៀបនឹង -០,៩% កាលពីត្រីមាសមុន។ សេដ្ឋកិច្ចជប៉ុនក៏រីកលូតលាស់យឺតដែរ ដោយមានកំណើន ០,៤% ធៀបនឹង ២,៨% កាលពីឆ្នាំមុន។ សហរដ្ឋអាមេរិកបន្តមានដំណើរការសេដ្ឋកិច្ចល្អ បើធៀបនឹងប្រទេសមានសេដ្ឋកិច្ចជឿនលឿនដទៃទៀត ដោយមានកំណើន ១,៨% ធៀបនឹង ១,៦% កាលពីត្រីមាសមុន។

អតិផរណាក្នុងពិភពលោក និងអត្រាប្តូរប្រាក់

នៅត្រីមាសទី១ សេដ្ឋកិច្ចស្ទើរតែទាំងអស់អាចគ្រប់គ្រងអតិផរណាបានល្អ។ អតិផរណានៅកម្ពុជាធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ១,៥% ធៀបនឹង ១,៨% កាលពីត្រីមាសមុន និង ៥,៥% កាលពីឆ្នាំមុន។ អតិផរណានៅវៀតណាមបន្តថយចុះវិញមកត្រឹម ៦,៩% ធៀបនឹង ១៦,០% កាលពីឆ្នាំមុន។ ជប៉ុនមានការធ្លាក់ចុះថ្លៃទំនិញសរុប ដែលដាក់សម្ពាធបង្កើនអត្រាការប្រាក់ពិត។ បរិត្តផរណាបន្តកើតមាននៅជប៉ុន ទោះបីរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តវិធានការបង្កើនចំណាយយ៉ាងច្រើន តាមគោលនយោបាយ "Abenomics" ក៏ដោយ។

នៅត្រីមាសទី១ ប្រាក់រៀលឡើងថ្លៃ ០,០២% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១,៣% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ទល់នឹងប្រាក់ដុល្លារ។ ប្រាក់រូពីយ៉ាតណ្ឌូនេស៊ីចុះថ្លៃ ០,៧% (៦,៦% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ហើយប្រាក់រីងហ្គិតម៉ាឡេស៊ីនៅថេរ។ ប្រាក់បាតថៃឡើងថ្លៃ ២,៩% (៣,៨% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន)។ ប្រាក់អឺរ៉ូនៅថេរទល់នឹងប្រាក់ដុល្លារ រីឯប្រាក់យេនជប៉ុនធ្លាក់ថ្លៃ ១៣,៥% (១៦,៤% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដែលបានជួយបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកនាំចេញរបស់ជប៉ុន។

ថ្លៃផលិតផលនៅលើទីផ្សារពិភពលោក

នៅត្រីមាសទី១ ពោត (US No. 2) ចុះថ្លៃ ១,៨% មកត្រឹម ៣០៥,២ដុល្លារ/តោនប៉ុន្តែឡើងថ្លៃ១០,០%ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។ ប្រេងឆាឡើងថ្លៃ ៥,៤% (ចុះថ្លៃ ២៣% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៨៥២,៧ដុល្លារ/តោន ហើយកៅស៊ូ (SMR5) ឡើងថ្លៃ ៣,០% (ចុះថ្លៃ ១៨,១% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៣០២៩,៥ដុល្លារ/តោន។ ក្នុងត្រីមាសដដែល អង្ករថៃ (100% B) ចុះថ្លៃ ០,៤% (ឡើងថ្លៃ ៨,៣% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៥៩៤,៧ដុល្លារ/តោន ហើយសណ្តែកសៀង (US No.1) ចុះថ្លៃ ៣,៤% (ឡើងថ្លៃ ១៣,៨% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៥៥៨,៤ដុល្លារ/តោន។ ប្រេងឆៅ (OPEC spot) ឡើងថ្លៃ ២,១% (ចុះថ្លៃ ៦,៦% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ១០៩,៥ដុល្លារ/ធុង។ សាំង (US Gulf Coast) ចុះថ្លៃ ៣,៣% (១០,១% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ០,៧១ដុល្លារ/លីត្រ។ ម៉ាស៊ូត (low sulphur No. 2) ឡើងថ្លៃ ១,៥% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន ដល់ ០,៨២ដុល្លារ/លីត្រ ប៉ុន្តែចុះថ្លៃ ២,៧% បើធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។

[១] អត្ថបទនេះ រៀបរៀងដោយលោក រ័ត្ន វឌ្ឍនា ជាអ្នកស្រាវជ្រាវនៅវិទ្យាស្ថាន CDRI។

តារាង១. កំណើន ផសស ពិត នៃដៃគូពាណិជ្ជកម្មជ្រើសរើស ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (កំណើនជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន)

	2008	2009	2010	2011				2012				2013
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ប្រទេសអាស៊ានជ្រើសរើស												
កម្ពុជា	6.8	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ឥណ្ឌូណេស៊ី	6.1	4.2	6.2	6.5	6.5	6.5	6.5	6.3	6.4	6.2	6.1	6.0
ម៉ាឡេស៊ី	4.6	-2.4	9.0	4.6	4.0	5.8	5.2	4.7	5.4	5.2	6.4	4.1
សិង្ហបុរី	1.1	-4.5	14.7	8.3	0.9	5.9	3.6	1.6	1.9	0.3	1.5	0.2
ថៃ	2.6	3.3	7.9	3	2.6	3.5	-9.0	0.0	4.2	3.3	19.5	5.4
វៀតណាម	6.2	4.7	6.7	5.4	5.7	7.2	6.1	-	-	-	-	-
ប្រទេសអាស៊ីជ្រើសរើស												
ចិន	9.0	8.2	10.4	9.7	9.5	9.1	8.9	8.1	7.6	7.4	7.9	7.7
ហុងកុង	2.4	-3.2	6.9	7.2	5.1	4.3	3.0	4.2	3.6	1.3	2.5	2.8
កូរ៉េខាងត្បូង	2.2	-1.0	6.1	4.2	3.4	3.4	3.4	3.0	2.4	1.5	1.6	1.5
តៃវ៉ាន់	0.1	-3.6	11.1	6.5	4.9	3.4	1.9	0.4	-0.2	1.0	3.7	1.7
ប្រទេសឧស្សាហកម្មជ្រើសរើស												
អឺរ៉ូ-១២	0.9	-3.8	1.6	2.5	1.6	1.4	0.7	0.0	-0.4	-0.6	-0.9	1.1
ជប៉ុន	-0.7	-5.4	4.1	-1	-1.0	0.0	-1.0	2.8	3.5	0.1	0.5	0.4
សហរដ្ឋអាមេរិក	1.1	-2.5	2.7	2.3	1.5	1.6	1.6	2.1	2.2	2.5	1.6	1.8

Sources: IMF, Economist and countries' statistic offices

តារាង២. អត្រាអតិផរណានៃដៃគូពាណិជ្ជកម្មជ្រើសរើស ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (កំណើនជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន-មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ)

	2008	2009	2010	2011				2012				2013
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ប្រទេសអាស៊ានជ្រើសរើស												
កម្ពុជា	19.7	-0.5	4.1	5.5	6.2	6.7	4.9	5.5	2.9	1.6	1.8	1.5
ឥណ្ឌូណេស៊ី	10.1	4.7	5.1	3.8	5.9	4.7	4.1	3.8	4.5	4.5	4.4	5.3
ម៉ាឡេស៊ី	5.3	0.4	1.7	2.3	3.3	3.4	3.2	2.3	1.7	1.4	1.3	1.4
សិង្ហបុរី	6.5	0.5	2.9	4.9	4.7	5.5	5.5	4.9	5.2	4.2	4.0	3.6
ថៃ	5.5	-0.9	3.1	3.4	4.1	4.1	4.0	3.4	2.6	2.9	3.2	3.1
វៀតណាម	23.3	7.3	9.0	16.0	19.4	22.5	19.8	16.0	8.6	5.6	7.0	6.9
ប្រទេសអាស៊ីជ្រើសរើស												
ចិន	5.9	-0.8	3.2	3.8	5.7	6.3	4.6	3.8	2.9	1.9	2.1	2.4
ហុងកុង	4.3	-0.3	2.4	5.2	5.1	6.5	5.7	5.2	4.2	3.1	3.8	2.2
កូរ៉េខាងត្បូង	4.6	2.8	3.0	2.9	4.2	4.8	4.1	2.9	2.4	1.6	1.7	1.4
តៃវ៉ាន់	3.2	-1.1	1.0	1.3	1.6	1.3	1.4	1.3	1.6	3.0	1.9	1.8
ប្រទេសឧស្សាហកម្មជ្រើសរើស												
អឺរ៉ូ-១២	3.3	0.4	1.6	2.7	2.7	2.7	2.9	2.7	2.5	2.5	2.3	1.8
ជប៉ុន	1.4	-1.3	-0.7	0.3	0.3	0.2	-0.3	0.3	0.2	-0.4	-0.2	-0.3
សហរដ្ឋអាមេរិក	3.8	-0.4	1.7	2.8	3.5	3.8	3.3	2.8	1.9	1.7	1.9	1.7

Sources: International Monetary Fund, Economist and National Institute of Statistics

តារាង៣. អត្រាប្ដូរប្រាក់ធៀបនឹងដុល្លារអាមេរិកនៃរូបិយវត្ថុរបស់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មជ្រើសរើស ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ)

	2008	2009	2010	2011				2012				2013
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ប្រទេសអាស៊ានជ្រើសរើស												
កម្ពុជា (រៀល)	4054.2	4140.5	4187.1	4041.9	4044.9	4095.7	4071.9	4046.0	4054.3	4060.2	3995.9	3995
ឥណ្ឌូណេស៊ី (រូពីយ៉ា)	9699.0	10413.8	9089.9	8902.0	8593	8625.8	8985.7	9078.6	9281.3	9490.3	9614.6	9681.9
ម៉ាឡេស៊ី (រីងហ្គិត)	3.3	3.5	3.2	3.1	3.0	3.0	3.2	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1
សិង្ហបុរី (ដុល្លារសិង្ហបុរី)	1.4	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3	1.6	1.2	1.2
ថៃ (បាត)	33.4	34.3	31.7	30.6	30.3	30.2	31.0	31.0	31.3	31.3	30.7	29.8
វៀតណាម (ដុង)	16382.0	17725.2	19200.8	20,273.8	20,693.6	20,699.6	20,997.7	20,971.2	20849.7	20847.5	20839.3	20829.6
ប្រទេសអាស៊ីជ្រើសរើស												
ចិន (យ៉ន់)	6.9	6.8	6.76	6.6	6.5	6.4	6.36	6.3	6.3	6.4	6.2	6.2
ហុងកុង (ដុល្លារហុងកុង)	7.8	7.8	7.77	7.8	7.8	7.8	7.78	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8
កូរ៉េខាងត្បូង (វ៉ុន)	1137.2	1277.8	1156.3	1020.2	1084.3	1084.9	1144.87	1131.2	1152.6	1132.9	1089.9	1085.9
តៃវ៉ាន់ (ដុល្លារតៃវ៉ាន់-NT$)	31.5	33.0	31.3	29.3	28.9	29.2	30.26	29.7	29.6	29.8	29.2	29.5
ប្រទេសឧស្សាហកម្មជ្រើសរើស												
អឺរ៉ូ-១២ (អឺរ៉ូ)	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7	0.74	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
ជប៉ុន (យ៉េន)	102.5	93.6	87.8	82.3	81.7	77.9	77.78	79.3	80.1	78.6	81.3	92.3

Sources: International Monetary Fund, Economist and National Bank of Cambodia

តារាង៤. ថ្លៃផលិតផលជ្រើសរើសនៅលើទីផ្សារពិភពលោក ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ)

	2008	2009	2010	2011				2012				2013
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ពោត (US No. 2) - USA (USD/តោន)	218.2	167.3	167.3	280.3	311.6	302.8	270.8	277.5	270.5	327.1	310.9	305.2
ប្រេងឆា-អឺរ៉ុបពាយព្យ (USD/តោន)	912.2	686.8	834.7	1251.0	1147.0	1079.0	1024.7	1106.7	1083.3	993.0	809.3	852.7
កៅស៊ូ SMR 5 (USD/តោន)	2586.3	1884.8	3152.2	5278.0	4968.8	4617.6	3658.0	3701.2	3361.0	2799.2	2941.5	3029.5
អង្ករ (Thai 100%B) - បាងកក (USD/តោន)	615.3	524.5	456.2	528.3	514.3	581.3	610.3	549.0	600.3	595.7	597.0	594.7
សណ្ដែកសៀង (US No. 1) - USA (USD/តោន)	460.4	414.0	375.4	537.2	525.7	514.0	454.8	490.8	546.5	649.4	577.8	558.4
ប្រេងឆៅ - OPEC spot (USD/ធុង)	95.4	60.5	71.6	93.3	113.3	108.9	109.1	117.3	106.7	106.6	107.3	109.5
សាំង - US Gulf Coast (សេន/លីត្រ)	62.2	42.9	49.8	63.2	78.7	74.6	68.5	79.0	74.0	71.6	73.4	71.0
ម៉ាស៊ូត (ស្ដាន់ដ៏រតិច លេខ២) - US Gulf Coast (សេន/លីត្រ)	76.20	43.05	51.6	72.5	75.7	77.3	77.3	83.8	77.8	81.1	80.3	81.5

Sources: Food and Agriculture Organisation and US Energy Information Administration

តាមដានសេដ្ឋកិច្ច-ស្ថានភាពក្នុងប្រទេស[១]

សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ

នៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣ ដំណើរការសេដ្ឋកិច្ចហាក់ដូចមិនគួរឲ្យមានសុទិដ្ឋិនិយមប៉ុន្មានទេ ដោយសារការថយចុះកំណើនក្នុងវិស័យសំខាន់ៗ ដែលជាសញ្ញាថា រដ្ឋាភិបាលគួរបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់ បើសិនចង់សម្រេចគោលដៅកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៧% ដូចបានរំពឹងទុកសម្រាប់ឆ្នាំនេះ។

នៅត្រីមាសទី១ វិនិយោគជាទ្រព្យសកម្មជាប់លាប់អនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ធ្លាក់ ៨១,១% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៤៧,៥% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ២១៨,៩ លានដុល្លារ ដែលមិនមែនជាសញ្ញាល្អសម្រាប់ អត្រាកំណើនរំពឹងទុក ៧% នោះឡើយ។ វិនិយោគខាងកសិកម្មធ្លាក់ ៩៨% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៩៨,៥% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ២,៣ លានដុល្លារ ទោះបីរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងលើកកម្ពស់ ការប្រកួតប្រជែង និងផលិតភាពក្នុងវិស័យនេះ ពិសេសដំណាំស្រូវក្ដី។ វិនិយោគខាងឧស្សាហកម្មដែលជាកម្លាំងជំរុញកំណើនសំខាន់មួយ បានធ្លាក់ ០,៦% (៦,៤% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ១៩៥,៤លានដុល្លារ។ វិនិយោគក្នុងផ្នែកកាត់ដេរធ្លាក់ ២៨,៤% (២១,៤% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ១០៩,៥លានដុល្លារ។ ផ្នែកសណ្ឋាគារ និងអាជីវកម្មទាក់ទងនឹងទេសចរណ៍មានសកម្មភាពខ្លាំង ប៉ុន្តែមិនទទួលបានវិនិយោគទេក្នុងត្រីមាសទី១ នេះ។ ទោះយ៉ាងណា កម្ពុជាបន្តទាក់ទាញ ភ្ញៀវទេសចរបានច្រើន ដោយកើន ១៦,៤% (១៧,៨% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ក្នុងនេះភ្ញៀវមកដល់តាមផ្លូវអាកាសកើន ២២,១% (១៩,០% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ហើយតាមផ្លូវគោកនិងផ្លូវទឹកកើន ១០,៨% (១៦,៥% ធៀបមួយឆ្នាំមុន)។

វិស័យសំណង់ជា សសរស្ដម្ភមួយនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ពី វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុសាកល ហើយការរើបឡើងវិញ មានល្បឿនយឺត។ តម្លៃសរុបនៃគម្រោងសាងសង់នៅត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១២ ធ្លាក់ ៦៥,៨% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៥៩,៧% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ៥៩,៩លានដុល្លារ។ គម្រោងសាងសង់ផ្ទះ និងភូមិគ្រឹះ ធ្លាក់ ៥៣,៦% (៨៦% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មក ៨,៥ លានដុល្លារ ហើយគម្រោងផ្ទះល្វែងធ្លាក់ចុះ ៨៣,៤% (៨២,៦% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មក ១០,២លានដុល្លារ។

ការនាំចេញក៏ធ្លាក់ល្បឿនដែរ។ នៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣ ការនាំចេញសរុបធ្លាក់ ៥៩,៨% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៥៤,៣% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ៥៨៥,៣លានដុល្លារ។ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់រួមចំណែក ៧៩,០% ក្នុងតម្លៃនាំចេញសរុប ដោយវាធ្លាក់ ៥៩,៥% (៥៦,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ៤៦២,៥លានដុល្លារ ក្នុងនេះការនាំចេញទៅUS មាន ៤៣,១%, ទៅEU ៣៣,៧%, ទៅតំបន់អាស៊ាន ១,០% និងទៅជប៉ុន ១៨,១%។ ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម ដែលមាន កៅស៊ូ និងអង្ករ ធ្លាក់ ៥៦,៩% (៤១,៧% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ៤៦,៩លានដុល្លារ។ នៅត្រីមាសទី១ នេះដែរ ការនាំចូលសរុបកើន ១៣,១% (៣៦,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ២,២ពាន់លានដុល្លារ។ ការនាំចូលសាំងកើន ០,១% (១១,៦% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) រីឯការនាំចូលម៉ាស៊ូតធ្លាក់ ០,៦% (០,៣% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ហើយការនាំចូលសម្ភារៈសំណង់ធ្លាក់ ២០,៥% (២,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន)។

ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

កំណើនធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្លងតាម ការពង្រឹងសកម្មភាពប្រមូលចំណូល នៅតែជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់មួយសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល និងសេដ្ឋកិច្ច។ សញ្ញាមួយបង្ហាញពីការរីកចម្រើន គឺកំណើនចំណូលរដ្ឋាភិបាលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ពិសេសចំណូលចរន្ត។ នៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣ ចំណូលសរុបធ្លាក់ ៩,៨% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៥,៣% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ១៨២០,២ពាន់លានរៀល។ ចំណូលចរន្តធ្លាក់ ៩,០% (៥,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ហើយចំណូលពន្ធធ្លាក់ ៤,៤% (១២,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន)។ ចំណូលពន្ធក្នុងស្រុកធ្លាក់ ១,៩% (កើន ១៤,៧% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ១២៥៣,១ពាន់លានរៀល។ ចំណូលមិនមែនពន្ធធ្លាក់ ៣០,៦% (២៧,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ២៣៩ពាន់លានរៀល។ ចំណូលមូលធនធ្លាក់ ៧៥,៣% (៨៧,៤% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ៥,៩ពាន់លានរៀល។ កិច្ចប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយការខ្ជះខ្ជាយក្នុងចំណាយរដ្ឋាភិបាល ក៏អាចសង្កេតឃើញតាមការថយចុះចំណាយរដ្ឋាភិបាលក្នុងត្រីមាសទី១។ ប៉ុន្តែការថយចុះចំណាយសាធារណៈ អាចមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានលើសេដ្ឋកិច្ច ប្រសិនបើមានកាត់បន្ថយចំណាយលើកម្មវិធីសង្គមសំខាន់ៗ។ ចំណាយសរុបធ្លាក់ ៦៦,៣% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៤៥,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ៩២៥,៩ពាន់លានរៀល។ ចំណាយមូលធនធ្លាក់ ៨៥,៦% (៧៩,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន រីឯចំណាយលើបៀវត្សរ៍ធ្លាក់ ៣៣,៦% (២២,៣% ធៀបមួយឆ្នាំមុន)។ ចំណាយឧបត្ថម្ភធន និងជំនួយសង្គមធ្លាក់ ៤១,២% (កើន ៣០,៥% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ២៤៧ពាន់លានរៀល។

អតិផរណា និង អត្រាប្ដូរប្រាក់

នៅត្រីមាសទី១ អតិផរណាត្រូវបានគ្រប់គ្រងយ៉ាងល្អ ដោយធ្លាក់ចុះមកត្រឹម១,៥%ធៀបនឹង១,៨%នៅត្រីមាសមុននិង២,៩%កាលពីមួយឆ្នាំមុន។សន្ទស្សន៍ថ្លៃអាហារនិងភេសជ្ជៈគ្មានជាតិស្រាកើន ១,៧% ធៀបនឹង ៣,៤% កាលពីមួយឆ្នាំមុន។ នៅត្រីមាសទី១ នេះដែរ ប្រាក់រៀលឡើងថ្លៃ ០,០២% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១,៣% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ទល់នឹងប្រាក់ដុល្លារ។ មាសធ្លាក់ថ្លៃ ៣,២% (២,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ១៩៩,៨ដុល្លារ/ជី។ ម៉ាស៊ូតឡើងថ្លៃ ០,១% (ធ្លាក់ថ្លៃ ១,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៥១៣៤,៤រៀល/លីត្រ។ សាំងឡើងថ្លៃ ២,២% (០,៣% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៥៤១០,៥រៀល/លីត្រ។

ការវិវត្តរូបិយវត្ថុ

នៅត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១២ រូបិយវត្ថុទូទៅសរុបកើន ២០,៩% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន ដល់ ២៨.៥៩១,៦ពាន់លានរៀល, រូបិយវត្ថុ

[១] អត្ថបទនេះរៀបរៀងដោយលោក រ័ត្ន វឌ្ឍនា ជាអ្នកស្រាវជ្រាវ និងលោកស្រី ប៊ុន ដូរីណា ជាជំនួយការស្រាវជ្រាវនៅវិទ្យាស្ថាន CDRI។

(M1) កើន ២,៣% ហើយរូបិយវត្ថុផ្សេងៗកើន ៤៤,៦%។ ទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធកើន ២៤,៣% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៨១,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ក្នុងនោះឥណទេយ្យលើរដ្ឋាភិបាលសុទ្ធកើន ១,៩% (១៧,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ហើយឥណទានសម្រាប់វិស័យឯកជនកើន ១០% (៣៤,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដែលបង្ហាញពីកំណើនការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទៅឲ្យក្រុមហ៊ុនឯកជន។

ស្ថានភាពក្រីក្រ

ការលក់ពលកម្ម និងការរកចំណូលពីរបរលក់ដូរតូចតាច ជាប្រភពចំណូលចម្បង សម្រាប់ពលករងាយរងគ្រោះទាំងប្រាំបួនក្រុម និងគ្រួសារពួកគេ។ នៅខែឧសភា ចំណូលប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យមរបស់អ្នកស៊ីឈ្នួលធ្វើស្រែ និងអ្នករត់ម៉ូតូឌុប បានធ្លាក់ចុះ រីឯក្រុមផ្សេងទៀតរកចំណូលបានច្រើនជាងមុន។

អ្នកស៊ីឈ្នួលធ្វើស្រែរកចំណូលបាន ៦៤២៧រៀល/ថ្ងៃ ឬធ្លាក់ចុះ ០,១% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន ប៉ុន្តែកើន ១១% បើធៀបនឹងកាលពីខែកុម្ភៈ ដោយសារពលករក្រុមនេះថយចំនួន ដូច្នេះអាចទារកម្រៃបានខ្ពស់ជាងមុន។ ជាមធ្យម ពួកគេចំណាយអស់ ៤១១៨រៀល/ថ្ងៃ ក្នុងនេះ ៨៥% ជាចំណាយលើអាហារ។

ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នករត់ម៉ូតូឌុប ធ្លាក់ ១៣% ធៀបនឹងបីខែមុន (៨,០% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មក ១២.៥២២រៀល។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ ៥០% ស្នាក់នៅផ្ទះជួលក្នុងក្រុងភ្នំពេញ ដោយផ្ទះនីមួយៗមានមនុស្សស្នាក់នៅជាមធ្យមបីនាក់។ ក្នុងចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ ចំណាយឈ្នួលផ្ទះ មានត្រឹម ១,៣% រីឯចំណាយលើម្ហូបអាហារមាន ៩៥%។ ប្រាក់ចំណូលនេះ ពួកគាត់អាចចិញ្ចឹមគ្រួសារបាន លុះត្រាតែសមាជិក មានការងារធ្វើដែរ។

ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នករើសអេតចាយ កើនលឿនណាស់រហូតដល់១០.៤៤០រៀលឬកើន២៦%ធៀបនឹងឆ្នាំមុននិង១០% ធៀបនឹងបីខែមុន។ មានមនុស្សកាន់តែច្រើនបានចូលធ្វើការនេះ ប៉ុន្តែពួកអ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ នៅតែរកចំណូលបានច្រើនជាងមុន ព្រោះស្គាល់កន្លែងរើសអេតចាយយ៉ាងច្បាស់។ ពួកគេត្រូវធ្វើដំណើរទៅកន្លែងរើសអេតចាយ ធ្វើឲ្យចំណាយដឹកជញ្ជូនឡើងខ្ពស់ដល់លំដាប់ទី២ បន្ទាប់ពីចំណាយលើម្ហូបអាហារ។

អ្នកលក់បន្លែតូចតាច រកចំណូលបានជាមធ្យម ១១.៥៧១ រៀល/ថ្ងៃ ឬកើន ១៦% ធៀបនឹងខែកុម្ភៈ។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ ៨៥% ជាអ្នកមកពីខេត្ត និងមាន ៤៧% ត្រូវធ្វើដំណើរទៅលក់ដូរ និងត្រឡប់មកផ្ទះវិញជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ក្នុងចំណាយប្រចាំថ្ងៃ ភាគច្រើនជាម្ហូបអាហារ និងការធ្វើដំណើរ។ អ្នកលក់បន្លែតូចតាចតែងស្វែងរកប្រាក់កម្ចី ឬឲ្យសមាជិកគ្រួសារខ្លះទៀតទៅធ្វើការ ប្រសិនបើចំណូលរបស់គាត់មិនអាចផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារបាន។

ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់ កម្មករសំណង់មានជំនាញធ្លាក់ចុះ ៦,៧% ធៀបនឹងខែកុម្ភៈ មកត្រឹម ១៤.១៣៦រៀល រីឯចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់កម្មករសំណង់គ្មានជំនាញកើន ៩,៤% ដល់ ១៣.៧២៥រៀល។ បន្ទាប់ពីម្ហូបអាហារ ចំណាយធំទី២ សម្រាប់កម្មករសំណង់មានជំនាញ គឺការដឹកជញ្ជូន រីឯសម្រាប់កម្មករសំណង់គ្មានជំនាញ គឺឈ្នួលផ្ទះ។ កម្មករសំណង់មានជំនាញ អាចសន្សំប្រាក់បានច្រើនជាង កម្មករសំណង់គ្មានជំនាញ។

ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកបម្រើតាមភោជនីយដ្ឋានកើន ៣,៣% ធៀបនឹងបីខែមុន ដោយសារជាសំខាន់ កំណើនអតិថិជន។ មានអ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍តែ ១៥% ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចសន្សំប្រាក់សម្រាប់ថ្ងៃអនាគត។ ក្រុមនេះតែងទទួលបានកន្លែងស្នាក់នៅពីម្ចាស់ហាង ដែលជាការសន្សំសំចៃមួយយ៉ាងធំ។ អ្នកលីសែងរកបាន ១២.៨២៣រៀល/ថ្ងៃ ឬ កើន ០,៦% ធៀបនឹងបីខែមុន។ ពួកគេចំណាយជាមធ្យម ១០.០៧០រៀល/ថ្ងៃ និងជាសំខាន់ទៅលើម្ហូបអាហារ និងការដឹកជញ្ជូន។ ចំណូលរបស់អ្នកធាក់ស៊ីក្លូកើន ១១% ធៀបនឹងបីខែមុន។

ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់កម្មករកាត់ដេរធ្លាក់ចុះ ២,២% ធៀបនឹងខែកុម្ភៈ មកត្រឹម ៩៧៧៦៛។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ ៥៥% ធ្វើការផ្នែកដេរ។ ជាមធ្យម កម្មករកាត់ដេរធ្វើការ ៥៨ម៉ោង/សប្តាហ៍ ហើយរំពឹងចង់បានការងារក្រៅម៉ោងបន្ថែម ដើម្បីរកប្រាក់បានច្រើន។ ពួកគេអាចផ្ញើប្រាក់ខ្លះទៅឲ្យអ្នកផ្ទះ ប៉ុន្តែវាមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតឡើយ។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ពួកគេមិនចង់ប្តូរការងារទេ ព្រោះគ្មានជំនាញអ្វីផ្សេងក្រៅពីការកាត់ដេរនេះ៕

តពីទំព័រ ១៤ **កំណែទម្រង់វិស័យជលផល...**

ជីវភាពរស់នៅ និងដល់សន្តិសុខស្បៀងរបស់ប្រជាជនរាប់លាននាក់។ ដោយសារបឹងទន្លេសាបមានសារៈសំខាន់ ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចនៅជនបទ ការគ្រប់គ្រងបឹងទន្លេសាបប្រកបដោយចីរភាព គឺជាការសំខាន់ណាស់ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់គ្រួសារក្រីក្រ និងចូលរួមចំណែកពង្រឹងស្ថិរភាពសង្គម។ កំណែទម្រង់វិស័យជលផលបានផ្តល់នូវឱកាសជាច្រើន សម្រាប់ការពង្រីកអត្ថប្រយោជន៍ទាំងនេះ ប៉ុន្តែវាទាមទារឲ្យមានកិច្ចសហការគ្នាយូរអង្វែង រវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីស្វែងរកនូវគំនិតច្នៃប្រឌិតថ្មីៗសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងផ្នែកស្ថាប័ន ដើម្បីវាយតម្លៃ និងរៀនសូត្រពីបទពិសោធន៍ទាំងនោះ និងដើម្បីយកវាមកធ្វើការកែសម្រួល និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ដោយយោងទៅលើបទពិសោធន៍ដែលរៀនសូត្របាន៕

Suggested Reading

Kurien, John, So Nam and Mao Sam Onn (2006), “Cambodia’s Aquarian Reforms: The Emerging Challenges for Policy and Research” (Phnom Penh: Inland Fisheries Research and Development Institute, Fisheries Administration)

Ratner, Blake (2011), “Common-Pool Resources, Livelihoods, and Resilience-Critical Challenges for Governance in Cambodia”, IFPRI Discussion Paper 01149 (Penang: WorldFish)

Ratner, Blake (2006), “Community Management by Decree? Lessons from Cambodia’s Fisheries Reform”, Society and Natural Resources, 19, pp.79-86

Ratner, Blake, Guy Halpern and Mam Kosal (2012), *Catalyzing Collective Action to Address Natural Resource Conflict: Lessons from Cambodia’s Tonle Sap Lake,* CAPRi Working Paper No.103 (Washington, D.C.: International Food Policy Research Institute) http://dx.doi.org/10.2499/CAPRiWP103

WorldFish (forthcoming), “After the Reforms: Strengthening Governance of Tonle Sap Aquatic Resources”(Phnom Penh: WorldFish)

តារាង១. គម្រោងវិនិយោគឯកជនបានអនុម័ត ឆ្នាំ២០០៨-១៣*

	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4	2013 Q1
						ទ្រព្យសកម្មជាប់លាប់ (លានដុល្លារ)						
កសិកម្ម	92.0	615.0	530.68	4.1	156.4	123.9	440.6	154.7	81.2	181.1	114.6	2.3
ឧស្សាហកម្ម	724.9	818.5	403.66	67.1	257.1	2361.0	174.9	208.7	173.7	245.6	196.5	195.4
កាត់ដេរ	*142.8*	*90.1*	*122.81*	*57.1*	*108.4*	*109.7*	*118.7*	*139.4*	*97.5*	*107.2*	*152.9*	*109.5*
សេវាកម្ម	10,003.2	4432.0	1337.34	209.5	2229.2	264.1	722.6	50.9	18.0	2.1	845.6	21.2
សណ្ឋាគារ និងទេសចរណ៍	*8758.1*	*3980.1*	*1105.14*	*107.9*	*2221.9*	*264.1*	*257.0*	*50.9*	*0.0*	*0.0*	*640.6*	*0.0*
សរុប	10,570.9	5865.5	2271.7	280.7	2642.7	2748.9	1338.1	414.4	273.0	428.8	1156.6	218.9
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន						
សរុប	-	-	-	-77	8.41	-4	-51.3	-69	-33.9	55.6	169.8	-81.1
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន						
សរុប	308.6	-44.5	-61.3	-42.2	643.2	753	9.6	48.4	-89.6	-84.4	-13.6	-47.5

*Including expansion project approvals. Source: Cambodian Investment Board

តារាង២. តម្លៃគម្រោងសំណង់នៅភ្នំពេញបានអនុម័ត ឆ្នាំ២០០៨-១២

	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4
						លានដុល្លារ					
ភូមិគ្រឹះ និងផ្ទះ	154.7	64.3	36.2	4.1	5.9	106.3	60.9	64.8	66.6	18.3	8.5
ផ្ទះល្វែង	221.6	149.6	183.8	16.1	22.8	90.0	58.5	60.8	219.3	61.6	10.2
ផ្សេងៗ	740.9	227.3	269.7	23.6	48.7	51.1	29.3	197.2	47.8	94.9	41.2
សរុប	1117.0	441.2	489.8	43.8	77.4	247.4	148.7	322.8	333.6	174.9	59.9
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន					
សរុប	-	-	-	-58.7	76.7	219.7	-39.9	117.1	3.3	-47.6	-65.8
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន					
សរុប	75.7	-60.5	11	-14.8	-61.7	215.6	40.29	637.1	331.1	-29.3	-59.7

Source: Department of Cadastre and Geography of Phnom Penh municipality

តារាង៣. ចំនួនអ្នកដំណើរបរទេសមកដល់ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៨-១៣

	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4	2013 Q1
						ចំនួនអ្នកដំណើរ (ពាន់នាក់)						
តាមផ្លូវអាកាស	1239.4	1111.7	1304.3	227.4	286.9	335.3	430.7	513.6	317.1	370.5	500.7	611.2
តាមផ្លូវគោក និងទឹក	881.9	999.7	1094.6	351.0	319.6	364.5	366.3	481.5	424.3	450.3	506.1	560.9
សរុប	2121.3	2111.5	2398.9	778.4	606.5	699.8	797.1	995.2	761.4	820.9	1006.8	1172.1
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន						
សរុប	-	-	-	10.4	-22.1	15.4	13.9	24.9	-23.5	7.8	22.6	16.4
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន						
សរុប	5.3	0.5	13.6	13.9	12.8	20.2	13.0	27.8	25.5	17.3	26.3	17.8

Source: Ministry of Tourism

តារាង៤. ការនាំចេញ និងនាំចូល ឆ្នាំ២០០៨-១៣*

	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4	2013 Q1
						លានដុល្លារ						
ការនាំចេញសរុប	3097.8	2901.6	3630.2	1017.6	1132	1455.6	1324.2	1280.1	1775.9	1595.8	1454.7	585.3
ក្នុងនេះ៖ សម្លៀកបំពាក់	2986.2	2565.3	3223.4	880.5	964.15	1285.7	1129.23	1070.8	1474.7	1329.1	1140.83	462.5
- សហរដ្ឋអាមេរិក	1908.3	1512.6	1853.9	464.5	466.7	619.4	504.71	493.3	627.3	566.6	456.07	199.3
- សហភាពអឺរ៉ុប	689.0	644.7	809.5	232.0	301.4	397.5	391.3	328.4	504.1	462.7	421.82	156.0
- អាស៊ាន	10.76	6.9	9.9	3.8	4.18	4.7	4.95	6.4	11.7	11.4	9.76	4.7
- ជប៉ុន	25.2	44.5	86.5	34.3	28	43.4	41.25	50.1	48.9	47.1	42.47	18.8
- ប្រទេសផ្សេងៗ	352.9	356.5	463.6	145.9	163.89	220.7	187.03	192.5	282.7	241.3	210.71	83.8
កសិកម្ម	44.5	73.1	164.9	74.0	97.07	98.9	92.06	80.5	101.3	86.1	108.77	46.9
- កៅស៊ូ	35.8	51.6	89.1	49.9	48.6	56.1	43.06	40.3	46.4	46.1	43.84	20.2
- ឈើ	3.4	3.5	34.1	6.2	16.8	16.1	9.7	8.9	12.4	4.1	11.6	0.1
- ត្រី	2.3	3.9	2.8	0.6	0.4	1.4	0.7	0.5	0.7	0.4	0.4	0.1
- ស្រូវ	2.6	10.9	34.7	16.9	30.3	22.4	37.0	27.1	37.5	31.7	50.2	22.4
- ផលិតផលកសិកម្មផ្សេងៗ	0.5	3.0	4.1	0.5	1.0	2.9	1.6	3.9	4.4	3.9	2.8	4.1
ផ្សេងៗ	67.1	263.22	242.0	63.2	70.8	71.0	102.9	128.8	199.9	180.6	205.1	76.0
ការនាំចូលសរុប	4272.5	4331.5	5190.6	1454.9	1690.1	1519.1	1711.9	1609.2	1885.4	2015.2	1938.2	2192.1
ក្នុងនេះ៖ សាំង	84.8	91.13	108.6	62.2	76.7	73.8	81.8	70.7	76.7	78.0	78.8	78.9
ម៉ាស៊ូត	19.5	180.67	203.8	92.7	129.9	118.9	105.5	139.4	126.6	138.3	139.9	139.0
សម្ភារៈសំណង់	56.3	49.74	57.6	18.8	12.7	11.6	12.0	13.5	14.1	16.5	16.6	13.2
ផ្សេងៗ	4011.8	4010	4820.6	1288	1471	1315	1513	1386	1668.0	1782.4	1703.0	1961.1
ជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម	-1174.7	-1429.9	-1560.5	-437.2	-558.1	-63.5	-387.6	-329.1	-642.2	-419.4	-483.6	-1606.68
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន						
ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សរុប	-	-	-	*-6.6*	9.5	33.4	-12.2	-5.2	-37.7	-9.9	-14.2	-59.5
ការនាំចេញសរុប	-	-	-	*-4.9*	11.2	28.6	-9.0	-3.3	38.7	-10.1	-8.8	-59.8
ការនាំចូលសរុប	-	-	-	*-8.9*	6.2	-10.1	12.7	-6.0	17.2	6.9	-3.8	13.1
						បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន						
ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សរុប	1.6	-14.1	25.7	40.8	34.5	37.0	19.8	21.6	53.0	3.4	1.0	-56.8
ការនាំចេញសរុប	1.6	-6.3	25.1	46.7	37.9	39.3	23.7	25.8	56.9	9.6	9.9	-54.3
ការនាំចូលសរុប	1.3	1.4	19.8	30.1	33.7	3.2	28.1	10.6	11.6	32.7	13.2	36.2

*Import data include tax-exempt imports. Sources: Department of Trade Preference Systems, MOC and Customs and Excise Department, MEF (web site)

តារាង៥. ប្រតិបត្តិការថវិកាជាតិលើមូលដ្ឋានសាច់ប្រាក់ ឆ្នាំ២០០៨-១៣ (ពាន់លានរៀល)

	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4	2013 Q1
ចំណូលសរុប	5290.0	5988.99	2805.83	1000.5	1564.25	1510.1	1776.61	1728.9	2045.1	1900.8	2017.0	1820.2
ចំណូលចរន្ត	5210.7	5859.08	2786.12	1378.6	1563.01	1497.59	1740.12	1725.8	1928.6	1796.4	1993.1	1814.3
ចំណូលពន្ធ	4409.9	4692.96	2457.02	1142.3	1367.52	1313.35	1454.33	1403.82	1721.8	1560.7	1648.5	1575.3
ពន្ធក្នុងស្រុក	3248.4	3533.57	1727.10	875.6	1095.26	996.642	1104.12	1092.27	1403.4	1230.0	1277.2	1253.1
ពន្ធលើពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស	1161.5	1159.39	639.00	266.7	272.27	316.709	350.207	311.253	318.4	330.7	371.4	322.3
ចំណូលមិនមែនពន្ធ	800.8	1166.13	507.13	236.3	195.48	184.23	285.8	330.98	206.9	235.7	344.6	239.0
ចំណូលលើទ្រព្យសម្បត្តិ	78.0	291.13	4.87	10.6	18.64	15.19	19.35	91.28	13.1	22.5	16.2	8.2
លក់ទំនិញ និងសេវា	424.7	460.07	268.08	130.0	138.92	144.192	175.627	166.899	171.4	132.8	196.3	152.8
ចំណូលមិនមែនពន្ធផ្សេងទៀត	298.2	408.91	391.70	95.7	37.9	24.856	90.815	63.8	22.4	80.5	132.1	78.0
ចំណូលជាមូលធន	79.3	129.92	2019.39	21.9	1.25	12.513	36.486	3.148	116.4	104.4	23.9	5.9
ចំណាយសរុប	6297.8	8784.65	4259.67	1581.6	2025.15	2310.61	3115.05	1688.33	2425.6	2951.3	2751.5	925.9
ចំណាយជាមូលធន	2574.4	2853.23	1495.19	579.8	721.01	801.167	1444.89	699.937	716.2	1194.5	1017.7	146.3
ចំណាយចរន្ត	3809.0	4773.07	2848.81	857.5	1304.13	1509.44	1670.15	988.398	1709.4	1756.7	1733.9	879.6
បៀវត្សរ៍	1397.0	2048.81	1208.81	401.0	531.6	629.697	608.253	508.919	725.2	657.5	595.0	395.3
ឧបត្ថម្ភធន និងជំនួយសង្គមកិច្ច	927.1	1099.42	613.31	257.4	450.85	323.282	487.345	189.594	514.6	462.1	420.5	247.4
ចំណាយចរន្តផ្សេងទៀត	1384.9	1624.84	1067.07	199.1	321.7	556.5	574.6	289.9	469.7	637.1	718.4	236.9
សមតុល្យជាទូទៅ	-1007.8	-2795.66	-1453.83	-181.2	-460.9	-800.5	-1,338.4	196.5	-380.6	-1050.5	-734.5	0.0
ហិរញ្ញប្បទានពីក្រៅប្រទេស	2055.10	1845.21	772.81	544.4	576.9	272.9	985.0	577.8	491.5	959.3	429.2	894.4
ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	-127.00	938.64	567.96	-2718.5	238.7	312.5	105.6	-565.7	148.4	22.1	62.4	-44.2

Source: MEF web site

តារាង៦. សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ អត្រាប្តូរប្រាក់ និងថ្លៃមាស (មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ) ២០០៨-១៣

	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4	2013 Q1
(តុលា-ធ្នូ ២០០៦:១០០)	សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ (បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន)											
ភ្នំពេញ - ទំនិញគ្រប់មុខ	19.7	-0.7	4.1	3.6	6.3	6.7	4.9	2.9	2.9	1.6	1.8	1.5
- ស្បៀងអាហារ និងភេសជ្ជៈគ្មានជាតិស្រា	33.1	-0.3	4.4	3.7	7.6	8.2	6.2	3.4	3.4	1.3	1.4	1.7
- ដឹកជញ្ជូន	19.4	-10.7	7.0	5.0	7.3	8.8	6.3	3.0	3.0	1.1	1.2	-0.8
	អត្រាប្តូរប្រាក់ ថ្លៃមាស ថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ (តាមអត្រាទីផ្សារនៅភ្នំពេញ)											
រៀលក្នុង ១ ដុល្លារ	4058.2	4140.5	4187.1	4041.9	4044.9	4095.7	4071.9	4046.0	4054.3	4060.7	3995.9	3995
រៀលក្នុង ១ បាតថៃ	123.5	121.1	133.13	132.7	133.8	135.2	131.1	130.2	129.0	129.3	131.3	134.7
រៀលក្នុង ១០០ ដុងវៀតណាម	24.8	23.4	21.725	19.9	19.6	19.8	19.4	19.3	19.4	19.5	19.2	19.3
ថ្លៃមាស (ដុល្លារក្នុង១ជី)	105.9	113.1	147.58	147.9	181.5	204.6	203.8	204.1	194.5	198.3	206.5	199.8
ថ្លៃម៉ាស៊ូត (រៀល/លីត្រ)	4555.2	3170.9	3859.3	4427.2	4784.6	4924.5	4908.3	5193.9	4458.3	4983.9	5128.8	5134.4
ថ្លៃសាំង (រៀល/លីត្រ)	4750.8	3593.1	4368.1	4750.1	5065.5	5248.4	5113.8	5395.8	5308.3	5251.3	5295.4	5410.5

Sources: NIS, NBC and CDRI

តារាង៧. ស្ថានភាពរូបិយវត្ថុ ឆ្នាំ២០០៧-១២ (តួលេខនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ)

	2007	2008	2009	2010	2011 Q1	Q2	Q3	Q4	2012 Q1	Q2	Q3	Q4
	ពាន់លានរៀល											
ទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធ	10,735.0	10,345.0	14,655.0	16,697.9	17079.1	18,099.9	17,695.2	17,893.9	18,652.3	18,729.6	18,463.8	18,154.5
ទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធ	576.0	1513.3	1573.0	2778.9		3907.7	4961.6	5760.8	6211.2	7922.3	8400.3	10437.4
ឥណទេយ្យសុទ្ធលើរដ្ឋាភិបាល	-1816.0	-2987.0	-2252.0	-2126.6	-2252.7	-2184.2	-1925.8	-2123.1	-2542.4	-2399.9	-2440.6	-2486.4
ឥណទានដល់ផ្នែកឯកជន	6386.0	9894.0	10,532.0	13,331.2	13,909	15,290.6	16,385.7	17,552.8	18,789.0	20,081.4	21,398.2	23,536.6
រូបិយវត្ថុទូទៅ M2	11,311.0	11,858.0	16,228.0	19,476.8	20,278.3	22,007.6	22,656.8	23,654.7	24,863.5	26,651.9	26,864.1	28,591.9
រូបិយវត្ថុ M1	2052.0	2399.0	3120.0	3220.9	3497.2	3539.8	3681.3	3956.2	3984.6	3871.8	3818.2	4045.7
រូបិយវត្ថុផ្សេងៗ	9259.0	9459.0	13,108.0	16,255.9	16,781.1	18,467.8	18,975.5	19,698.5	20,878.9	22,780.1	23,046.0	24,546.2
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន											
រូបិយវត្ថុទូទៅ M2	62.9	4.8	36.9	20.0	17.7	20.5	20.0	21.5	20.2	21.1	18.6	20.9
រូបិយវត្ថុ M1	23.8	16.9	30.1	3.2	11.1	13.6	20.2	22.8	11.4	9.4	3.7	2.3
រូបិយវត្ថុផ្សេងៗ	75.2	2.2	38.6	24.0	19.1	21.9	19.9	21.2	22.0	23.4	21.5	44.6

Source: National Bank of Cambodia

តារាង៨. ចំណូលប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យមពិតរបស់ពលករងាយរងគ្រោះ (ថ្លៃថេរ ខែវិច្ឆិកា ២០០០)

	ចំណូលប្រចាំថ្ងៃ (ជារៀល)									បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបឆ្នាំមុន		
	2008	2009	2010	2011	2012			2013		2012	2013	
					ឧសភា	សីហា	វិច្ឆិកា	កុម្ភៈ	ឧសភា	វិច្ឆិកា	កុម្ភៈ	ឧសភា
អ្នកធាក់ស៊ីក្លូ	12,628	8091	9055	9532	10,686	10690	10454	9588	10,681	12.5	2.2	0.0
អ្នកលីសែង	9005	9549	9964	10,785	12,713	12,479	12,574	12744	12,823	9.4	18.0	0.9
អ្នកលក់បន្លែតូចតាច	9926	8273	8266	8337	9901	10,347	10,542	9949	11,571	49.0	-19.1	16.9
អ្នករើសអេតចាយ	4652	5857	6698	8388	8266	9139	9328	9483	10,440	-9.3	18.7	26.3
អ្នកបម្រើភោជនីយដ្ឋាន*	4327	4646	5607	5986	6261	5569	6436	6527	6744	3.2	5.6	7.7
អ្នកស៊ីឈ្នួលធ្វើស្រែ	8697	6197	5691	5695	6431	8483	5000	5828	6427	9.9	23.8	-0.1
កម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ	6554	7085	7746	8409	8391	9599	8989	10,000	9776	4.7	16.9	13.6
អ្នករត់ម៉ូតូឌុប	15,691	10,685	10,623	11,568	13,616	12,807	13,042	14,427	12,522	1.1	17.7	-8.0
កម្មករសំណង់គ្មានជំនាញ	8779	8343	8790	10,307	11,589	10,690	11,375	12,548	13,728	15.4	17.7	18.5
កម្មករសំណង់មានជំនាញ	12,710	12,487	11,952	13,159	12,847	14,029	14,270	15,156	14,136	-4.4	9.6	10.0

* Waitresses' earnings do not include meals and accommodation provided by shop owners. Surveys on the revenue of waitresses, rice-field workers, garment workers, motorcycle taxi drivers and construction workers began in February 2000. Source: CDRI